

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marie Kocourkové a soudkyň JUDr. Magdaleny Ježkové a Mgr. Heleny Konečné ve věci žalobce **P. S.**, proti žalovanému **České obchodní inspekci, ústřednímu inspektorátu**, se sídlem v Praze 2, Štěpánská 15, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. října 2013, čj. ČOI 56516/13/0100, t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání shora identifikovaného rozhodnutí, jímž bylo změněno rozhodnutí inspektorátu Královéhradeckého a Pardubického České obchodní inspekce ze dne 27. 3. 2013, čj. 27/0226/13/R o uložení pokuty ve výši 6.000,- Kč a nákladů řízení ve výši 1.000,- Kč tak, že pokuta byla snížena na částku 4.000,- Kč.

V žalobě uvedl, že přestože se napadené rozhodnutí jeví být rozumným a racionálně zdůvodněným, považuje uloženou sankci za zjevně nepřiměřenou. Vzpomenul, že tuto skutečnost namítal již v podaném odvolání, neboť několikatisícová pokuta je pro něho prakticky neuhraditelná a tudíž likvidační, když jeho roční obrat byl zhruba 1.500,- Kč a zisk nulový. Nesouhlasil s názorem žalovaného, že sankce byla uložena v méně než jedné tisícině dostupné sazby vzhledem k převažující polehčující okolnosti. Při této příležitosti si totiž kladl otázku,

zda je možné považovat „za opodstatněnou sankci pokutu ve výši pěti tisíci násobku spodní hranice sazby“.

Žalobce zdůraznil, že dle jeho názoru nikdy nebyly splněny zákonné důvody pro uložení jakékoliv sankce. Vyslovil domněnku, že pokud zákon ukládá povinnost seznámit s něčím zákazníka v dostatečném předstihu před uzavřením kupní smlouvy, nelze tuto povinnost fakticky porušit, pokud neexistuje zákazník. Připomenul, že sám žalovaný přijímá fakt, že k žádnému obchodu nedošlo. Uvedl dále, že dle jeho názoru „nemůže být slučováno opomenutí s jeho následkem,neboť opomenutí by nejdříve muselo mít nějaký skutečný reálný následek, aby mohlo být sankcionováno. Následkem nemůže být to, že někdo opomenutí viděl, následek musí vzniknout vlivem onoho mého opomenutí a musí existovat nezávisle na něm, musí být skutečnou újmou, která zákazníkovi vznikla a kterou zákazník jako újmu chápe.“

Dále žalobce připomenul, že se žalovaný nevypořádal s tím, že chybějící upozornění na možnost odstoupit od smlouvy v zákonné lhůtě může při rozhodování potencionálního zákazníka mít vliv pouze pozitivní. Zdůraznil dále že „především musí jít o spotřebitele a nikoliv o potencionálního spotřebitele. Spotřebitelem se totiž člověk nestává pouhou návštěvou webových stránek, prohlížení výlohy ani jinou takto pasivní činností. Stává se jím až tehdy, pokud učiní rozhodnutí, jinými slovy pokud vstoupí do obchodního vztahu anebo ještě jinak, pokud nabízené zboží koupí.“ Uvedl dále, že ani výklad tohoto pojmu provedený Evropskou komisí neříká, že by rozhodováním spotřebitele bylo i rozhodnutí nekoupit jakékoliv zboží. Pokud totiž zákazník zboží nekoupí, znamená to, že do obchodního vztahu nevstoupí a spotřebitelem se nestane.

K žalovaným uváděnému ust. § 53 odst. 7 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) žalobce uvedl, že se nejedná o sankci, nýbrž o variantu, tedy jednu ze zákonem definovaných možností. Upozornil však, že nemohl zákonem stanoveným pravidlům nevyhovět.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že správní orgán prvního stupně učinil ve věci potřebná skutková zjištění ve smyslu ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále je „správní řád“). V právní kvalifikaci uvedených nedostatků se však žalovaný shodl s orgánem prvního stupně jenom v části týkající se chybějících informací o právu na odstoupení od smlouvy. Proto z výroku rozhodnutí vypustil pasáž týkající se identifikačního čísla e-mailové adresy žalobce.

Žalovaný dále uvedl, že v předmětné věci jde o aplikaci právní úpravy nekalých obchodních praktik obsažené v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „za o ochraně spotřebitele“), jakožto české transpozice evropské směrnice č. 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu ve spojení s právní úpravou takzvaných distančních smluv v občanském zákoníku.

Za podstatnou pro dané řízení označil žalovaný skutečnost, že v případě webových stránek žalobce - www.mluvicitricka.eu - nešlo o pouhou prezentaci výtvarů žalobce, nýbrž o jejich nabídku ke koupi. Daná prezentace tak měla

charakter výdělečné činnosti, ať již je v reálu touto cestou nějakého majetkového prospěchu dosahováno, či nikoliv. Žalovaný přirovnal tuto situaci k prodeji v kamenném obchodu, který má otevřeno a obsahuje výrobky dostupné ke koupi. Takovýto obchod může a nemusí být spotřebitelem navštíven a nemusí v něm být ani žádná kupní smlouva uzavřena. Přesto však nabídka v takovém neúspěšném obchodě, kdy se sice nabízí, avšak neprodává, musí rovněž odpovídat požadavkům právních předpisů kladeným na nabídku v obchodě. Tedy zakazuje-li ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele užívání nekalých obchodních praktik „při nabízení nebo prodeji výrobků“, pochopitelně se tento zákaz vztahuje i na nabídku výrobků, kdy dosud k prodeji žádného zboží nedošlo. Výrobkem se přitom dle ust. § 2 odst. 1 písm. f) uvedeného právního předpisu rozumí „věci nebo jiné hodnoty určené k nabídce spotřebiteli, které mohou být předmětem právního stavu“, kam zcela jistě spadají i trička s potiskem, ať už jim je přisouzen ráz autorského díla či nikoliv.

Žalovaný tedy ve shodě s prvoinstančním orgánem považoval předmětné webové stránky na internetový obchod podléhající právní úpravě udst. § 53 občanského zákoníku a § 4 a § 5 zákona o ochraně spotřebitele. Zda byla či nebyla tato prezentace zboží úspěšná i z hlediska následného uzavírání kupních smluv, přitom nemá vliv na dopad právních povinností týkajících se fáze nabídky zboží ke koupi spotřebiteli.

Dále žalovaný uvedl, že z ust. § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že klamáním spotřebitele ve smyslu zákona není pouze uvedení spotřebitele v omyl podáním nějaké nepravdivé či nesrozumitelné informace, nýbrž též absence určité informace, pakliže jde o důležitý údaj, jenž lze po podnikateli spravedlivě požadovat. Z daného ustanovení lze přitom spolehlivě dovodit, že takovýto důležitý údaj, jehož absence je klamavou obchodní praktikou, představují též údaje upravené v občanském zákoníku povinně sledované dodavatelem při uzavírání spotřebitelské smlouvy prostřednictvím prostředků komunikace na dálku. V případě e-shopu tedy lze nepochybně spravedlivě požadovat, aby byly na daných webových stránkách identifikační údaje vypočtené v písmeni a) dané právní úpravy trvale obsaženy. Nicméně pokud jde o adresu pro doručování elektronické pošty, pak v případě, kdy byla spotřebiteli na daných stránkách poskytnuta poštovní adresa pro doručování a telefonní číslo dodavatele, lze již na údaje ohledně emailové adresy pohlížet jako na fakultativní. Nepřítomnost údajů o identifikačním čísle a e-mailové adrese žalobce tak žalovaný, na rozdíl od prvoinstančního orgánu, nepovažoval za porušení zákazu nekalých obchodních praktik.

Dále žalovaný konstatoval, že absence poučení ohledně práva na odstoupení od smlouvy je nepochybně způsobilá ovlivnit rozhodování spotřebitele ohledně případného uplatnění daného práva, eventuálně jej může odradit od koupě na internetu. Uvedení tohoto důležitého údaje tak dle žalovaného je nutno po žalobci spravedlivě požadovat.

Žalovaný uvedl, že v případě e-shopu jsou komunikačním rozhraním pro jednání se spotřebitelem primárně právě webové stránky daného internetového obchodu. K tomu přistupuje skutečnost, že dle ust. § 53 odst. 4 občanského zákoníku musí být informace vymezené v tomto ustanovení poskytnuty s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy, přičemž existují v odborné literatuře dva pohledy na okamžik vzniku kupní smlouvy při nákupu v internetovém obchodě. Dle jednoho přístupu má

již prezentace zboží na internetových stránkách charakter návrhu smlouvy v takovém případě nelze o dodatečném poskytování informací individuálně v reakci na učiněnou objednávku vůbec uvažovat. I v případě druhého přístupu, který prezentaci zboží na webu nechápe jako návrh smlouvy, nýbrž za návrh považuje až objednávku spotřebitele, nelze hovořit o dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy, pakliže až poté, co je učiněn závazný projev vůle směřující k uzavření smlouvy, obdrží spotřebitel předsmulvné informace. Z toho žalovaný dovodil, že informace vymezené v ust. § 53 odst. 4 občanského zákoníku, respektive v čl. 4 odst. 1 směrnice 97/7/ES má mít spotřebitel k dispozici již při svém rozhodování o tom, zda smlouvu uzavře a nikoliv až v mezidobí mezi jeho návrhem a akceptací ze strany dodavatele.

Absenci poučení o právu na odstoupení od smlouvy tedy žalovaný považoval za klamavou obchodní praktikou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, a to i s přihlédnutím ke generální klauzuli nekalých obchodních praktik obsažené v ust. § 4 odst. 1 této právní úpravy, neboť je zde přítomna jak způsobilost daného nedostatku podstatně ovlivnit obchodní rozhodování spotřebitele, tak i rozpor s požadavky odborné péče, neboť zpracování dané informace v rámci internetové prezentace zboží nikterak nepřesahuje úroveň dovedností a péče, kterou lze u provozovatele e-shopu očekávat. Uložení sankce v prvoinstančním orgánem tedy žalovaný považoval za oprávněné. Okolnost, že občanský zákoník v ust. § 53 odst. 7 spojuje neposkytnutí daných údajů s tím, že se lhůta k odstoupení prodloužuje na 3 měsíce, nemůže mít na shora uvedené posouzení vliv. Uložení sankce jakožto veřejnoprávní následek spáchání deliktu a prodloužení lhůty jako soukromoprávní následek dle občanského zákoníku zde mohou nastat nezávisle na sobě, nijak se vzájemně nevylučují.

K výši uložené sankce žalovaný konstatoval, že původně vyměřenou pokutu snížil o částku 2.000,- Kč. Učinil tak proto, že na rozdíl od prvoinstančního orgánu nespatořoval přitěžující okolnost v tom, že se potvrdily určité skutečnosti uvedené v podnětu ke kontrole, neboť tento podnět nevyznívá jako podnět podaný reálným spotřebitelem, který se setkal s problémy v předmětném e-shopu. V rámci sazby do 5.000.000,- Kč, která se na daný typ deliktu vztahuje, jde o částku uloženou zcela u spodní hranice daného rozmezí, což dle žalovaného vyjadřuje polehčující okolnost v dané věci, tedy okolnost, že dle dostupných zjištění nedošlo k prodeji předmětného výrobku a že šlo o první správnímu orgánu známé porušení dané povinnosti. Rovněž tak šlo o klamání spočívající v opomenutí určitého údaje, tedy nikoliv v tom, že by žalobce aktivně vyvolal na straně spotřebitele omyl nějakým nepravdivým tvrzením. Žalovaný však konstatoval, že k datu 5. 12. 2012 měly předmětné stránky 670 návštěvníků, z čehož dovodil, že spotřebitelé v řádu stovek navštívili daný internetový obchod, aniž by se jim dostalo zákonem vyžadované informace o jejich právu na odstoupení od smlouvy v případě koupě některého z nabízených výrobků. Nelze tedy tvrdit, že by opomenutí daného údaje bylo zcela bez následků. Šlo však o následky méně závažného charakteru a tyto nastaly ve vztahu k omezenému počtu spotřebitelů.

Žalovaný tak uzavřel, že výměr sankce v méně než jedné tisícině dostupné sazby lze považovat za opodstatněný. Pro uložení pokuty v řádu stovek korun, tedy pokuty v rámci dané sazby v podstatě symbolické, žalovaný již nevidí dostatečný důvod, neboť samo právo na odstoupení bez sankce a bez udání důvodu pokládá za významnou součást ochrany spotřebitele při nákupu zboží na internetu. Opomíjení informace o tomto právu prodávajícím při provozování internetového obchodu nelze

tedy považovat za zanedbatelné či téměř zanedbatelné. Zároveň vyslovil žalovaný souhlas s názorem prvoinstančního orgánu, že sankce z povahy věci má být v majetkové sféře delikventa pocíťována jako tíživá. Žalovaný rovněž žalobce poučil o jeho právu požádat při úhradě pokuty o povolení splátek.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že pokuta byla uložena u spodní hranice dostupného rozmezí, přičemž individuální závažnost daného případu neumožňovala uložení sankce ještě níže. Na rozdíl od žalobce nepovažoval žalovaný povinnost sdělit spotřebiteli důležitý údaj ohledně jeho práva na odstoupení od smlouvy za banalitu. Současně konstatoval, že uložená pokuta vzhledem k její výši nevyvolává podezření na likvidační účinek pro žalobce. Připomenul přitom i názor Nejvyššího správního soudu, dle něhož správní trestání plní nejen funkci preventivní, ale i represivní. Dále uvedl, že žalobce vlastní v rámci společného jmění manželů pozemek a rodinný dům, přičemž se jedná o nemovitosti nezatížené žádnými právy cizích osob. Připomenul, že naplněním skutkové podstaty klamavých obchodních praktik dle ust. § 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je již to, že podnikatel vytvoří situaci, v níž k negativnímu následku může dojít.

V písemné replice k vyjádření žalovaného pak žalobce konstatoval, že pokud nevznikla žádná škoda, bylo by přiměřené užít jen symbolického trestu. Přitom každá sankce je v tomto případě fakticky likvidační. Žalobce měl za to, že pokud byl správním orgánem týrán pro takovou nesmyslnou banalitu, bylo by přiměřené rozhodnout, že už proces sám osobě je pro něho dostatečným trestem. V ostatním se odkázal na své vyjádření v podané žalobě.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) bez nařízení jednání, když žalobce i žalovaný vyslali s tímto postupem souhlas. Po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak usoudil následovně.

Jak vyplynulo z obsahu správního spisu, žalobci byla uložena pokuta ve výši 6.000-Kč, která byla následně v rámci odvolacího řízení snížena na částku 4.000,- Kč, za porušení ust. § 4 odst. 3 ve spojení s ust. § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele. Dle žalovaného se žalobce jakožto prodávající porušení zákona dopustil tím, že opomenul uvést při provozování internetového obchodu důležité údaje spočívající v neuvedení poučení o právu na odstoupení od kupní smlouvy ve lhůtě 14 dnů. Tuto informaci měl totiž spotřebitel obdržet s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy dle ust. § 53 odst. 4 až 6 občanského zákoníku.

Postup žalobce pak krajský soud hodnotil z pohledu jednotlivých ustanovení, jak občanského zákoníku, tak zákona o ochraně spotřebitele. Z ust. § 52 odst. 1 a 5 občanského zákoníku vyplývá, že spotřebitelskými smlouvami jsou mimo jiné smlouvy kupní, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel. Dodavatelem je přitom osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti. Z předmětných ustanovení je tedy zřejmé, že v daném případě byl žalobce dodavatel a prostřednictvím spotřebitelských smluv nabízel přes internetový obchod zboží. Ve smyslu ust. § 53 dané právní úpravy tak pro uzavření smlouvy mohl použít

prostředky komunikace na dálku, které umožňují uzavřít smlouvu bez současné fyzické přítomnosti smluvních stran. Ust. § 53 odst. 4 uvedeného právního předpisu pak pro tento případ komunikace stanoví dodavateli povinnost poskytnout spotřebiteli s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy informace, které jsou následně v písmenech a) až i) taxativně vypočteny. Dle písmena g) dané právní úpravy je pak dodavatel povinen poskytnout spotřebiteli s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy i poučení o právu na odstoupení. Na tuto zákonnou úpravu pak navazuje odst. 7 předmětného ust. § 53, dle něhož byla-li smlouva uzavřena při použití prostředků komunikace na dálku, má spotřebitel právo od smlouvy odstoupit bez uvedení důvodu. Dále krajský soud posuzoval postup žalovaného dle ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, dle něhož opomene-li podnikatel uvést důležitý údaj, jenž s přihlédnutím ke všem okolnostem lze po podnikateli spravedlivě požadovat, je taková obchodní praktika klamavá. Dle ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele je klamavá obchodní praktika považována za nekalou a užívání takové praktiky je pak zákonem výslovně zakázáno.

Krajský soud považuje v projednávané věci za podstatné a současně nepochybné, že v případě podnikatelské činnosti žalobce prostřednictvím e-shopu se jednalo o nabídku zboží ke koupi, tedy výdělečnou činnost. Je pak nepodstatné, zda k prodeji zboží došlo či nikoliv. Žalobce při své obchodní činnosti opomenul uvést důležitý údaj pro spotřebitele, takže jeho obchodní praktika byla klamavá a tudíž nekalá. Užívání takových praktik je přitom zákonem o ochraně spotřebitele zakázáno. Lze tak přisvědčit názoru žalovaného, že absence poučení ohledně práva na odstoupení od smlouvy je způsobilá ovlivnit rozhodování spotřebitele ohledně případného uplatnění daného práva, eventuálně i odradit od samotné koupě prostřednictvím internetu. Je tak nepochybné, že informace dané ust. § 53 odst. 4 občanského zákoníku má mít spotřebitel k dispozici již v době svého rozhodování o tom, zda bude obchod realizovat a nikoli až v době mezi jeho návrhem a akceptací ze strany dodavatele.

K otázce výše uložené sankce pak krajský soud konstatuje, že se částka ve výši 4.000,- Kč, na kterou byla pokuta v odvolacím řízení snížena, nepochybně pohybuje při spodní hranici rozmezí daného zákonem. Žalovaný přitom v napadeném rozhodnutí podrobně odůvodnil, proč správní orgány přistoupily k vyměření pokuty právě v takové výši. Vzpomenul přitom polehčující okolnosti a současně zhodnotil i skutečnost, kolik měly předmětné internetové stránky návštěvníků a jaký charakter následků předmětné opomenutí založilo. Krajský soud považuje názory žalovaného vyslovené v rámci jeho diskreční pravomoci za zákonné a v plném rozsahu na ně odkazuje. Nelze se tak přiklonit k názoru žalobce, že takto uložená sankce by mohla splňovat znaky nepřiměřenosti. Postup správních orgánů tak byl souladný i se závaznou judikaturou Nejvyššího správního soudu obsaženou v jeho rozsudku ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2003-133, kterou ostatně zmiňuje i žalovaný. Ve smyslu závazných právních názorů tak správní orgán musí samozřejmě přihlédnout k majetkovým poměrům žalobce, aby neuložil likvidační pokutu, současně však takto uložená pokuta musí být pro žalobce citelným zásahem do jeho majetkové sféry. Nejvyšší správní soud zastává rovněž názor (rozsudek ze dne 4. 7. 2012, čj. 6 Ads 129/2011-119), že pokuta musí splňovat nejen funkci preventivní, ale i represivní. Krajský soud se tak přiklonil k závěru žalovaného, že při zvažování výše pokuty musel správní orgán přihlédnout i k celkovým majetkovým poměrům žalobce.

Krajský soud proto žalobou jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Při rozhodování přitom nebylo důvodné zabývat se dalšími námitkami žalobce, neboť rozhodnutí o nich by nebylo způsobilé změnit výrok tohoto rozsudku.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal. Ze správního spisu krajský soud nezjistil, že by žalovanému nějaké náklady v souvislosti s tímto řízením vznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 29. srpna 2014

Mgr. Marie Kocourková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: